

Aanwijzing inzake de invordering van rijbewijzen

Categorie: opsporing, vervolging
Rechtskarakter: aanwijzing i.d.z.v. artikel 130, lid 4 Wet RO

Afzender: College van procureurs-generaal

Adressaat: Hoofden van de parketten

Registratienummer: 2005A021

Datum vaststelling: 05-12-2005

Datum inwerkingtreding: 01-01-2006

Geldigheidsduur: 01-01-2010

Publicatie in Stcrt.: 28-12-2005, nr. 252

Vervallen: Aanwijzing inzake de invordering van rijbewijzen (2002A010)

Relevante beleidsregels: Handleiding administratieve verwerking van de ontzeggings bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen (2004H004)

Wetsbepalingen: Art. 164

Wegenverkeerswet 1994

Bijlage(n): 2

Achtergrond

Deze aanwijzing is vanwege de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 8 lid 3 Wegenverkeerswet 1994 (Stb. 2005, ...) op 1 januari 2006, betreffende de verlaging van de wettelijke alcoholimiet voor beginnende bestuurders en daarmee samenhangende wijzigingen inzake de gronden voor invordering en inhouding aangepast.

De al geldende bevoegdheid tot het vorderen van overgifte en inhouden van een rijbewijs ten aanzien van het rijden onder invloed heeft als gevolg van dit wetsvoorstel een uitbreiding gekregen.

Samenvatting

De onderhavige aanwijzing bevat een algemene bespreking van de vordering op grond van artikel 164 Wegenverkeerswet 1994 (hierna: WVV 1994). Daarnaast worden besproken de gevallen waarin de overgifte van het rijbewijs moet worden gevorderd en de gevallen waarin de overgifte van het rijbewijs kan worden gevorderd. Tot slot wordt in deze aanwijzing aandacht besteed aan de procedure met betrekking tot de invordering.

Opsporing en vervolging

1. Vordering krachtens artikel 164 WVV 1994

Algemeen

Door het doen van de vordering krachtens artikel 164, eerste lid, WVV 1994 (vordering tot overgifte) wordt voor de betrokken bestuurder de *verplichting* in het leven geroepen tot overgifte¹ van het hem afgegeven Nederlandse rijbewijs, van het hem in het buitenland afgegeven rijbewijs en indien hem daar een internationaal rijbewijs is afgegeven, dat internationale rijbewijs.

Een zogenaamd ‘internationaal rijbewijs’ kan nooit afzonderlijk worden ingevorderd van het aan dat rijbewijs ten grondslag liggende nationale rijbewijs. Een ‘internationaal’ rijbewijs is immers in wezen slechts een officiële vertaling van het nationale rijbewijs. Het is van belang onderscheid te maken tussen ‘de vordering tot overgifte’ enerzijds en de ‘invordering’ anderzijds. De invordering is namelijk pas voltooid indien na de vordering tot overgifte het rijbewijs in handen is gekomen van een van de in artikel 141 en 142 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde personen.

Eerst bij een voltooide invordering kan de aftrek ingevolge het bepaalde in artikel 179, zesde, lid, WVV 1994 worden toegepast.

De enkele vordering tot overgifte heeft echter al tot gevolg dat de betrokken bestuurder geen motorrijtuig meer mag besturen (artikel 9, zevende lid, WVV 1994).

Daar de wetgever geen koppeling heeft aangebracht tussen het besturen van een bepaald motorrijtuig en het daarvoor eventueel benodigde rijbewijs, kan de vordering tot overgifte worden gedaan ten aanzien van de bestuurder van elke categorie motorrijtuigen².

Uiteraard kan de vordering tot overgifte niet worden geëffectueerd ten opzichte van een bestuurder, die in het geheel niet in het bezit is van een rijbewijs. De politie zal hierbij altijd ook het Centraal register Rijbewijzen en

Bromfietscertificaten (CRB) moeten raadplegen.

2. Gevallen waarbij de overgifte van het rijbewijs moeten worden gevorderd

2.1. Rijden onder invloed (artikel 164 lid 2 WVV 1994)

2.1.1. Criteria aangaande de vordering tot overgifte

De overgifte van het rijbewijs moet worden gevorderd door een van de in artikel 141 en 142 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde personen wanneer deze tegen de houder van dat rijbewijs een proces-verbaal opmaakt ter zake van een met een motorrijtuig gepleegde overtreding van:

a. artikel 8, eerste lid, WVV 1994, terwijl het resultaat van een ademanalyse ontbreekt en een ernstig vermoeden bestaat dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 570 ug/l, en/of

b. artikel 8, tweede lid, aanhef en onder a, WVV 1994, terwijl uit het resultaat van de ademanalyse blijkt dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 570 ug/l;

c. artikel 8, tweede lid, aanhef en onder b, WVV 1994, terwijl er – en het resultaat van een ademanalyse ontbreekt – een ernstig vermoeden bestaat dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 1,3 milligram alcohol per milliliter bloed;

d. artikel 8, derde lid, aanhef en onder a, WVV1994, terwijl uit het resultaat van de ademanalyse blijkt dat het alcoholgehalte van de adem van de beginnende bestuurder van een rijbewijsplichtig motorrijtuig hoger is dan 350 ug/l;

e. artikel 8, derde lid, aanhef en onder b, WVV1994, terwijl uit het resultaat van de bloedanalyse blijkt dat het bloedalcoholgehalte van de beginnende bestuurder van een rijbewijsplichtig motorrijtuig hoger is dan 0,8 promille;

f. artikel 8, derde lid, WVV1994, terwijl er – het resultaat van de ademanalyse of het bloedonderzoek ontbreken – een ernstig vermoeden bestaat

dat het alcoholgehalte van de adem van de beginnende bestuurder van een rijbewijsplichtig motorrijtuig hoger is dan 350 ug/l, onderscheidenlijk het bloedalcoholgehalte van die bestuurder hoger blijkt te zijn dan 0,8 promille.

g. artikel 163, tweede lid, WVV 1994;
h. artikel 163, zesde lid, WVV 1994;
i. artikel 163, achtste lid, WVV 1994;
j. artikel 163, negende lid, WVV 1994;
k. artikel 6 jo. artikel 175, tweede lid, WVV 1994, mits tevens proces-verbaal wordt opgemaakt ter zake van een hierboven onder a. tot en met j. genoemd misdrijf.

N.B. Artikel 8, lid 4 WVV1994 heeft een bijzonder gevolg:

Voor bromfietzers jonger dan 24 jaar geldt een grenswaarde van 0,2 promille. Deze bromfietzers kunnen beschikken over een rijbewijs of een bromfietscertificaat. Dit bromfietscertificaat kan niet worden ingevorderd. Indien de bromfietser (vaak tevens beginnende bestuurder) in plaats van een bromfietscertificaat beschikt over een rijbewijs kan dat evenmin worden ingevorderd, omdat artikel 164 lid 2 onder b WVV1994, slechts invorderen mogelijk maakt op grond van overtreding van artikel 8 lid 3 WVV 1994 vanaf 0,8 promille en niet op grond van artikel 8 lid 4 WVV1994.

2.1.2. Ontbreken van een resultaat van ademanalyse.

Het ernstig vermoeden dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 350 ug/l (beginnende bestuurder) of 570 ug/l wordt onder meer aanwezig geacht, indien ten tijde van de ademtest het selectieapparaat de waarde 'fail'³ aangeeft. Bij het ontbreken van een dergelijk onderzoek kan een zodanig vermoeden worden gebaseerd op de toestand en het gedrag van de bestuurder⁴ alsmede op verklaringen omtrent de door hem/haar genuttigde hoeveelheid alcoholhoudende drank. De politie dient de bevindingen omtrent het ernstig vermoeden dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 350ug/l (beginnende bestuurder) of 570 ug/l duidelijk in het invorderingsproces-verbaal te omschrijven.

2.1.3. Bloed- c.q. urineproef

Indien er sprake is van een bloed- of urineonderzoek, doet de politie het

monster terstond per post toekomen aan het Nederlands Forensisch Instituut. Het monster zal begeleid moeten worden door een kopie van het proces-verbaal van invordering rijbewijs. De uitslag van het onderzoek wordt door het Nederlands Forensisch Instituut binnen zeven dagen na datum van de bloed- of urineafname bij voorkeur per fax doorgegeven aan de officier van justitie onder vermelding van het nummer van het proces-verbaal, naam, geboortedatum en -plaats van de verdachte, opdat de officier van justitie binnen tien dagen kan beslissen tot inhouding dan wel teruggave van het rijbewijs. Daarnaast geeft het Nederlands Forensisch Instituut de uitslag schriftelijk door aan de politie. De politie voegt een kopie van het proces-verbaal van invordering rijbewijs bij het bloed- of urineblok. Deze procedure geldt niet voor de bloedproef als tegenonderzoek op verzoek van de verdachte.

2.1.4. Beslissing tot inhouding van het rijbewijs

Uitsluitend de officier van justitie kan het rijbewijs inhouden (Rb Utrecht 5.10.1995, VR1996,84) indien:

a. uit het resultaat van de ademanalyse blijkt dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 785 ug/l *onderscheidenlijk het alcoholgehalte van het bloed van de bestuurder hoger blijkt te zijn dan 1,8 milligram alcohol per milliliter bloed*, of

b. bij ontbreken van het resultaat van een ademanalyse of bloedonderzoek een ernstig vermoeden bestaat dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 785 ug/l, resp. het bloedalcoholgehalte hoger is dan 1,8 promille of

c. uit het resultaat van de ademanalyse van de beginnende bestuurder van een rijbewijsplichtig motorrijtuig blijkt dat het alcoholgehalte van de adem hoger is dan 570 ug/l onderscheidenlijk het alcoholgehalte van het bloed van die bestuurder hoger blijkt te zijn dan 1,3 promille, of

d. bij het ontbreken van het resultaat van een ademanalyse of bloedonderzoek een ernstig vermoeden bestaat dat het alcoholgehalte van de adem van de beginnende bestuurder van een rijbewijsplichtig motorrijtuig hoger was dan 570 ug/l resp. het alcoholgehalte van het bloed van die bestuurder hoger bleek te zijn dan 1,3 promille.

e. er op grond van andere feiten of

omstandigheden ernstig rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat de bestuurder opnieuw een feit als bedoeld in het tweede lid of het derde lid van artikel 164 WVV 1994 zal begaan (recidivecriterium).

Het enkele weigeren van medewerking aan de ademanalyse, de bloedproef of de urineproef is onvoldoende grond om het rijbewijs in te houden. Het ernstig vermoeden dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 570 ug/l (beginnende bestuurder) of 785 ug/l, kan worden onderbouwd met de uitslag van het bloed- of urineonderzoek en met de omschrijving van de toestand van verdachte in het invorderingsproces-verbaal. Aan het recidivecriterium wordt geacht te zijn voldaan indien de bestuurder binnen

een periode van vijf jaar voorafgaande aan de datum van invordering:

a. (on)herroepelijk is veroordeeld ter zake van een alcoholdelict, of

b. een politie- of een OM-transactie aangeboden heeft gekregen ter zake van een alcoholdelict, of

c. twee of meer malen eerder is geverbaliseerd ter zake van een alcoholdelict,

dan wel de verdachte bekend staat als een frequent gebruiker van alcohol, drugs of andere stoffen die de rijvaardigheid kunnen verminderen.

2.2 Excessieve snelheidsovertredingen (art. 164, lid 2, onder d, WVV 1994)

2.2.1. Criteria aangaande de vordering tot overgifte

De overgifte van het rijbewijs moet worden gevorderd door een van de in artikel 141 en 142 van het Wetboek van Strafvordering bedoelde personen wanneer deze de bestuurder van een *motorrijtuig* heeft staande gehouden en hij tegen de bestuurder een proces-verbaal opmaakt ter zake van een met een motorrijtuig gepleegde snelheidsovertreding terwijl verdachte de ter plaatse toegestane maximumsnelheid met 50 km/h of meer heeft overschreden.

2.2.2. De beslissing tot inhouding van het rijbewijs

De officier van justitie kan het rijbewijs inhouden indien:

a. de ter plaatse toegestane maximumsnelheid met 70 km/h of meer is overschreden, of

b. er op grond van andere feiten of omstandigheden ernstig rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat de bestuurder opnieuw een feit als bedoeld in het tweede lid, onder c of het derde lid van artikel 164 WVV 1994 zal begaan (recidivecriterium).

Aan het recidivecriterium wordt geacht te zijn voldaan indien de bestuurder binnen een periode van één jaar na *onherroepelijke* afdoening van een vorige overtreding, de overtreding begaat waarvoor de overgifte van het rijbewijs wordt gevorderd.

N.B. Snelheidsoverschrijdingen die als gedraging in de zin van de Wet Administratiefrechtelijke Handhaving Verkeersvoorschriften zijn gekwalificeerd, wegen niet mee bij de recidivebeoordeling.

3. Gevallen waarin de overgifte van het rijbewijs kan worden gevorderd

De overgifte van het rijbewijs kan worden gevorderd wanneer tegen de houder van het rijbewijs een proces-verbaal wordt opgemaakt ter zake van een met een motorrijtuig gepleegde overtreding van een bij of krachtens de WVV 1994 vastgesteld voorschrift, mits door deze overtreding de veiligheid op de weg ernstig in gevaar is gebracht. Dit geldt zowel ten aanzien van delicten gelegen binnen de sfeer van het rijden onder invloed⁵ als ten aanzien van andere delicten.⁶

3.1. In gevaar brengen van de veiligheid op de weg. (art. 164, lid 3 WVV 1994)

Bij de inwerkingtreding van de Wegenverkeerswet 1994 werd invorderingsbevoegdheid gecreëerd ten aanzien van die bestuurders die zich schuldig maken aan verkeersgevaarlijk gedrag. Volgens de Memorie van Toelichting moet daarbij gedacht worden aan 'gevallen van dood of zwaar lichamelijk letsel door schuld waarbij de bestuurder niet onder invloed verkeerde (zie artikel 6) of aan ernstige overschrijdingen van de maximumsnelheid op plaatsen waar dit tot bijzondere gevaarzetting leidt, zoals binnen de bebouwde kom.'. De Memorie van Toelichting, noch de Wegenverkeerswet 1994, geeft een limitatieve opsomming van de hieronder vallende overtredingen. Ten aanzien van de excessieve snelheidsover-

tredingen kan verwezen worden naar hoofdstuk 2 ('Excessieve snelheidsovertredingen'). Voor de overige overtredingen is het echter moeilijk om een vastomlijnde leidraad te geven.

Belangrijk is dat de overtredingen een zwaarwegend gevaarzettend karakter hebben. De enkele omstandigheid dat een ongeval heeft plaatsgevonden is niet bepalend of sprake is van gevaarzettend gedrag.

Criteria kunnen worden gegeven, maar een en ander blijft natuurlijk afhankelijk van de casuïstiek:

- er dient sprake te zijn van een samenloop van twee of meer overtredingen (in een dergelijk geval hoeft geen sprake te zijn van een verkeersongeval), dan wel
- er dient sprake te zijn van één zeer ernstige overtreding, waarbij niet sprake is van 'slechts' hinder maar van geconcretiseerde ernstige gevaarzetting.

Uitgangspunt bij het doen van een vordering tot overgifte blijft, dat er een inschatting moet worden gemaakt of de officier van justitie bij de terechtzitting een onvoorwaardelijk ontzegging van de bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen zal vorderen. In dat licht dient voordat de vordering tot overgifte in een dergelijk geval wordt gedaan, eerst overleg plaats te vinden met de hulpofficier van justitie.⁷

4. Te volgen procedure met betrekking tot de invordering

De politie moet nadrukkelijk de overgifte van het rijbewijs vorderen. Daarbij dient de verdachte erop te worden gewezen dat hij zich schuldig maakt aan het misdrijf van artikel 9, zevende lid, WVV 1994 indien deze nadien een motorrijtuig op de weg gaat besturen.

N.B. De vordering tot overgifte is niet beperkt tot het tijdstip waarop en de plaats waar de (verdachte) bestuurder is aangehouden (Nadat het (hoofd)proces-verbaal is opgemaakt vervalt voornoemde bevoegdheid. Om excessen hierbij te voorkomen dient een uiterste vorderingstermijn van vier weken na de pleegdatum te worden gehanteerd. Uitzonderingen op de laatstgenoemde termijn (van vier weken na de pleegdatum) kunnen uitsluitend ontstaan door omstandighe-

den die gelegen zijn in de fysieke hoedanigheid van verdachte (b.v. Verwondingen).

Indien de verdachte niet aanstonds voldoet aan de vordering tot overgifte van het rijbewijs, dan wel er geen andere bestuurder beschikbaar is, kan de politie het motorrijtuig onder toezicht stellen. Wanneer de politie dat nodig acht, kan het voertuig in bewaring worden gesteld (art. 164, lid 7 WVV 94). De teruggave, tegen een ondertekend bewijs van ontvangst, van het motorrijtuig vindt plaats door de politie. Het motorrijtuig wordt pas teruggegeven, nadat verdachte heeft voldaan aan de vordering tot overgifte van het rijbewijs en na voldoening van de kosten die gemaakt zijn voor het overbrengen en bewaren van zijn motorrijtuig (art. 170 WVV94 e.v.).

Indien het rijbewijs is ingevorderd, wint de politie op de kortst mogelijke termijn inlichtingen in over eventueel recidivegevaar ten aanzien van de verdachte wiens rijbewijs is ingevorderd, zoals:

- a. Eerdere processen-verbaal c.q. veroordelingen terzake van alcoholdelicten⁸ gedurende een periode van vijf jaar voorafgaande aan de datum van invordering;
- b. de omstandigheid dat betrokkene bekend staat als een notoir gebruiker van alcohol, drugs of andere stoffen die de rijvaardigheid kunnen verminderen.

Deze of andere relevante informatie dient te worden vermeld in het proces-verbaal van invordering (zie hierna onder B). De politie verstrekt de recente recidivegegevens ten behoeve van de officier van justitie. Na invordering dient het rijbewijs evenals het proces-verbaal van invordering uiterlijk de derde dag na de dag waarop het rijbewijs is ingevorderd in het bezit te zijn van de officier van justitie. Het proces-verbaal van invordering dient in tweevoud te worden aangeboden.

Door de politie wordt zowel van de vordering tot overgifte als van de invordering onverwijld melding gemaakt in het CRB. Dit is vooral van belang in verband met de controle op de naleving van het verbod gesteld in artikel 9, zevende lid, WVV 1994.

Indien de vordering tot overgifte niet heeft geleid tot een invordering van het rijbewijs⁹ dient het proces-verbaal in de hoofdzaak zo spoedig

mogelijk, maar niet later dan na zes weken, te worden ingezonden aan de officier van justitie met een aanbiedingsbrief waarin op duidelijke wijze melding wordt gemaakt van het feit dat de vordering tot overgifte niet heeft geleid tot een invordering. Deze regeling is getroffen teneinde:

- de officier van justitie er attent op te maken dat wel de vordering tot overgifte heeft plaatsgevonden maar de invordering van het rijbewijs achterwege is gebleven en
- de verwijdering van de registratie uit het CRB bij de afdoening van deze zaken te kunnen bewaken.

De officier van justitie is er verantwoordelijk voor dat onverwijld de registratie in het CRB wordt beëindigd of de teruggave van het rijbewijs wordt geregistreerd in de hierna onder 4.2 te noemen gevallen, alsmede in de gevallen waarin de zaak om andere redenen niet verder zal worden vervolgd.

4.1. Teruggave van het rijbewijs door de officier van justitie¹⁰

Het rijbewijs wordt onverwijld teruggegeven indien:

- a. het rijbewijs ten onrechte is ingevorderd, of
- b. de officier van justitie niet binnen tien dagen na de dag van invordering over de inhouding heeft beslist (met in achtname van de Algemene Termijnenwet), of
- c. na een beslissing tot inhouding het onderzoek van de zaak op de terechtzitting niet tijdig (*d.w.z. binnen 6 maanden na de dag van de invordering*) is aangevangen, of
- d. ernstig rekening dient te worden gehouden met de mogelijkheid dat geen onvoorwaardelijke ontzegging van de rijbevoegdheid wordt opgelegd, of
- e. ernstig rekening dient te worden gehouden met de mogelijkheid dat een kortere onvoorwaardelijke ontzegging van de rijbevoegdheid dan de tijd dat het rijbewijs ingevorderd of ingehouden is geweest, zal worden opgelegd, dan wel
- f. de *door de officier van justitie* vastgestelde inhoudingstermijn is verstrekken.

Bij het onder d. en e. genoemde moet vooral worden gedacht aan rijbewijzen van verdachten die nooit eerder een

ontzegging van de rijbevoegdheid opgelegd hebben gekregen en die om klemmende redenen van persoonlijke aard hun rijbewijs niet kunnen missen. Het rijbewijs blijft ingehouden totdat de door de officier van justitie bepaalde inhoudingstermijn verstreken is. Daarbij moet worden aangetekend dat die misdrijven zoals genoemd in artikel 164 WvW94 uiterlijk 6 maanden na de dag van invordering op de terechtzitting moeten zijn aangebracht. Voor overtredingen geldt een termijn van 4 maanden.¹¹

De officier van justitie dient in ieder geval het rijbewijs terug te geven na het verstrijken van de termijn als aangegeven bij de beslissing tot inhouding. Dit geldt ook voor die gevallen waarbij het onderzoek van de zaak op de terechtzitting wel binnen zes maanden na de dag van invordering is aangevangen, doch nog niet heeft geleid tot een vonnis. Indien de rechter in eerste aanleg een onvoorwaardelijke ontzegging van de rijbevoegdheid heeft opgelegd, dient bij het instellen van hoger beroep het rijbewijs pas te worden teruggegeven als de termijn van deze ontzegging is verstreken.

De beslissing over de teruggave wordt namens de officier van justitie door de rijbewijsmedewerker op het parket onverwijld gemeld in het CRB. De houder van het rijbewijs wordt ten spoedigste van de beslissing tot teruggave en van de mogelijkheid het rijbewijs ten parkette in ontvangst te nemen, schriftelijk in kennis gesteld.

4.2. Inhouding rijbewijs door de officier van justitie

De officier van justitie beslist zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen tien dagen na de dag van invordering omtrent de inhouding van het rijbewijs. De beslissing wordt aangetekend en gedateerd op het daarvoor bestemde gedeelte van het proces-verbaal van invordering. Daarbij wordt tevens de maximum termijn aangegeven gedurende welke het rijbewijs kan worden ingehouden. Ter bepaling van die termijn geldt als uitgangspunt de te verwachten duur van de ontzegging van de rijbevoegdheid.

Ten aanzien van het verkrijgen van recidivegegevens dient gebruik te worden gemaakt van de justitiële documentatie, alsmede van actuele gegevens van het CRB. Van de beslissing tot inhouding wordt door een mede-

werker van het parket onverwijld melding gemaakt in het CRB.

Ingevorderde rijbewijzen worden met het proces-verbaal onverwijld aan het OM gezonden. De officier van justitie kan tot inhouding beslissen zie hierboven onder 2.1.4. en 2.2.

Op grond van het gestelde in artikel 164 lid 3 WvW 1994 bestaat weliswaar voor een politieambtenaar een invorderingsbevoegdheid als door een overtreding de veiligheid op de weg ernstig in gevaar is gebracht, maar kan deze grond voor invordering, door het OM alleen dan ten grondslag worden gelegd aan inhouding van het rijbewijs in het geval van recidivegevaar. Artikel 164 lid 4, onder d, WvW 1994 spreekt immers van: 'opnieuw een feit als bedoeld in het tweede of derde lid zal begaan'. Als een rijbewijs op grond van artikel 164 lid 3 WvW 1994 is ingevorderd is de verdachte voor een periode van maximaal 10 dagen zijn rijbewijs 'kwijt'. Gedurende die periode dient het OM te bepalen of grond voor inhouding bestaat in het geval van recidivegevaar. Als geen sprake is van recidivegevaar dient het rijbewijs door het OM te worden teruggegeven.

4.3. Vermiste en gestolen rijbewijzen

Een aantal bestuurders van motorrijtuigen kwam in het verleden in de problemen doordat zij – nadat de politie de vordering tot overgifte had gedaan – moesten constateren dat hun rijbewijs vermist of gestolen was. Hierdoor was het voor hen onmogelijk om aan de vordering te voldoen en dientengevolge bleef – tot de uitspraak van de rechter onherroepelijk was geworden – het zwaard van artikel 9 lid 7 WvW94 boven hun hoofd hangen. Met name een bepaalde groep first-offenders werd hierdoor bovenmatig zwaar getroffen. Zouden zij hun rijbewijs hebben overgegeven dan zou de officier van justitie binnen 10 dagen tot een teruggave van het rijbewijs hebben beslist, maar nu geen overgifte had plaatsgevonden, was er ook geen officier van justitie die zich over deze zaken boog.

Voor deze gevallen geldt de volgende procedure (zie ook onder punt 4 bij: 'Indien de vordering...')

1. Ook bij niet voltooide vorderingen tot overgifte moet een proces-verbaal

van invordering worden opgemaakt en worden opgestuurd naar de officier van justitie;

2. Valt verdachte in de categorie 'teruggave rijbewijs' dan laat de officier van justitie zo spoedig mogelijk nadat het proces-verbaal is ontvangen, de melding in het CRB vervallen.

In bijzondere gevallen (bijvoorbeeld bij diefstal van het rijbewijs) kan in geval van inbewaringstelling door de officier van justitie tot teruggave van het motorrijtuig worden beslist met inachtneming van de van toepassing verklaarde leden van artikelen 170 tot en met 173 VVW 1994.

4.4. Afstemming tussen het ressortsparket en het arrondissementsparket

Na de uitspraak in eerste aanleg en

dus ook in geval van het instellen van hoger beroep door de officier van justitie of veroordeelde past de rijbewijs-medewerker bij het arrondissementsparket de inhoudingstermijn aan, aan de in eerste aanleg opgelegde (on-)voorwaardelijke ontzegging van de rijbevoegdheid. Het rijbewijs van veroordeelde blijft onder de officier van justitie.¹² Indien door het verloop van de tijd de aangepaste inhoudingstermijn verstrijkt, wordt het rijbewijs namens de *advocaat-generaal*¹³ door de officier van justitie teruggegeven. Deze beslissing moet worden gemeld aan het ressortsparket.

Na een onherroepelijk arrest van het gerechtshof verstrekt het ressortsparket een extract van het arrest aan het arrondissementsparket. De aanpassing van het CRB geschiedt op het arrondissementsparket.

De berekende begin- en einddatum van de ontzegging van de rijbevoegdheid worden door het arrondissementsparket aan het ressortsparket medege-deeld teneinde aan de executie van de (on-)voorwaardelijke ontzegging van de rijbevoegdheid uitvoering te kunnen geven. (zie handleiding ontzegging bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen, categorie executie)

Overgangsrecht

Deze aanwijzing is geldig met onmiddellijke ingang van de datum van inwerkingtreding.

Bijlage 1

Model proces-verbaal van invordering

Korps Landelijke Politiediensten, proces-verbaal nr. (*proces-verbaalnummer*)

Regiopolitie (*naam regiokorps*),

District (naam district), proces-verbaal nr. (*proces-verbaalnummer*)

Kon. Marechaussee

District (naam district), proces-verbaal nr. (*proces-verbaalnummer*)

PROCES - VERBAAL

Ik, (*naam opsporingsambtenaar*) van het Korps Landelijke Politiediensten / Regiokorps (*naam regiokorps*) / Koninklijke Marechaussee relateer het volgende.

Op (*dag*), (*datum*), omstreeks (*tijdstip*) uur is, naar aanleiding van overtreding van

Artikel 20/21/22 dan wel artikel 62, jo. bord A1/A3 van het Reglement

Verkeersregels en Verkeerstekens 1990,

Artikel 5/6 van de Wegenverkeerswet 1994,

Artikel 8/163 van de Wegenverkeerswet 1994,

Anders, namelijk (*artikel*)

Gepleegd op (*dag*), (*pleegdatum*), te (*pleegplaats*) het rijbewijs ingevorderd van:

..... (*naam verdachte*)

..... (*adres*)

..... (*woonplaats*)

..... (*geboorteplaats/-datum*)

..... (*beroep*)

Het betreft een op verdachtes naam gesteld rijbewijs met nummer (*rijbewijsnummer*), dat voor de categorie(n) (*categorieën*), op (*datum*) is afgegeven door

de burgemeester van de gemeente (*naam gemeente*)

de Minister van Verkeer en Waterstaat

Het rijbewijs werd ingevorderd omdat bovengenoemd persoon verdacht wordt van overtreding van:

artikel 20/21/22 dan wel artikel 62, jo. bord A1/A3 van het Reglement

Verkeersregels en Verkeerstekens 1990, waarbij het feit werd gepleegd

binnen de bebouwde kom

---

buiten de bebouwde kom en
waarbij deze met een (*soort voertuig*) met een snelheid van (gecorrigeerde
snelheid) km/h heeft gereden, zulks terwijl een snelheid van (toegestane
snelheid) km/h was toegestaan.

artikel 5/6 van de Wegenverkeerswet 1994 waarbij het deze het overige
verkeer ernstig in gevaar bracht, immers (*korte omschrijving waarbij de
gevaarzetting duidelijk aangetoond wordt*)

Tot de vordering tot overgifte is besloten na overleg met .....
(*hulpofficier van justitie*)

artikel 8/163 van de Wegenverkeerswet 1994:

ik/wij, verbalisant(en) en/of getuige(n) heb/hebben verdachte daadwerkelijk zien rijden.

andere omstandigheden waaruit bleek dat verdachte het voertuig heeft bestuurd:

naar aanleiding van de ademanalyse bleek dat het ademalcoholgehalte hoger was
dan 570 ug/l., namelijk (aantal) ug/l. of in het geval van een beginnende
bestuurder hoger was dan 350ug/l, namelijk (aantal) ug/l.

de verdachte weigerde medewerking te verlenen aan een onderzoek als bedoeld in
artikel 163 tweede, zesde, achtste of negende lid van de Wegenverkeerswet 1994,
waarbij een ernstig vermoeden bestaat dat het ademalcoholgehalte hoger is dan
570 ug/l, resp. 350 ug/l in het geval van een beginnende bestuurder, hetgeen bleek uit:

(*omschrijf de omstandigheden*)

het resultaat van het voorlopig onderzoek van uitgedemde lucht. Na beëindigen
van de test verscheen op het apparaat de indicatie 'fail' (+ 650 ug/l).

Omstandigheden gelegen in de persoon van verdachte: (*omschrijf de
omstandigheden*)

De ademanalyse heeft, ondanks verdachtes medewerking, niet geleid tot een
voltooid ademonderzoek waarna is overgegaan tot een

Bloedonderzoek.

Urineonderzoek.

Het bloed- of urinemonster is overeenkomstig het bepaalde in de Regeling
Bloed- en urineonderzoek verzonden aan het Nederlands Forensisch Instituut
te Den Haag. Een kopie van dit proces-verbaal is als bijlage gevoegd bij het
bloed- of urineblok

Bij navraag bleek dat tegen de verdachte wel/niet eerder proces-verbaal is
opgemaakt terzake overtreding van artikel 8/163/6 jo. 175 lid 2 van de
Wegenverkeerswet 1994, namelijk: (*beschrijf de recidive*)

Verder zijn er ten aanzien het alcohol- c.q. drugsgebruik van de verdachte
wel/geen andere relevante gegevens bekend. (*Zo ja, welke?*)

[ ]

Het rijbewijs wordt tezamen met dit proces-verbaal onverwijld overgedragen aan c.q. opgestuurd naar de officier van justitie te (*naam arrondissement*).

[ ]

Van de invordering is melding gemaakt in het Centraal register Rijbewijzen en bromfietscertificaten (C.R.B.) te Veendam.

Indien een passage met een [ ] is aangeduid maakt deze deel uit van dit proces-verbaal indien daarin een kruis is gezet.

Hiervan heb ik, (*naam verbalisant*) op ambtseed/ambtsbelofte opgemaakt dit proces-verbaal te (*plaats*), op (*datum*).

Handtekening verbalisant

BESLISSING VAN HET OPENBAAR MINISTERIE

INHOUDEN (art. 164 lid 4 WVV94)

Uiterlijk tot.....

TERUGGEVEN / DOEN TOEKOMEN

AAN VERDACHTE

ANDERS DAN AAN VERDACHTE, namelijk

.....

Datum beslissing:.....

De officier van justitie
(handtekening)

DIT PROCES-VERBAAL IN TWEEVOUD INDIENEN BIJ DE OFFICIER VAN JUSTITIE.

Bijlage 2

Model proces-verbaal van een vordering tot overgifte (zonder overgifte van het rijbewijs)

Korps Landelijke Politiediensten, proces-verbaal nr. (*proces-verbaalnummer*)

Regiopolitie (*naam regiokorps*),

District (naam district), proces-verbaal nr. (*proces-verbaalnummer*)

Kon. Marechaussee

District (naam district), proces-verbaal nr. (*proces-verbaalnummer*)

P R O C E S - V E R B A A L

Ik, (*naam opsporingsambtenaar*) van het Korps Landelijke Politiediensten / Regiokorps (*naam regiokorps*) / Koninklijke Marechaussee relateer het volgende.

Op (*dag*), (*datum*), omstreeks (*tijdstip*) uur is, naar aanleiding van overtreding van

artikel 20/21/22 dan wel artikel 62, jo. bord A1/A3 van het Reglement

Verkeersregels en Verkeerstekens 1990,

artikel 5/6 van de Wegenverkeerswet 1994,

artikel 8/163 van de Wegenverkeerswet 1994,

anders, namelijk (*artikel*)

Gepleegd op (*dag*), (*pleegdatum*), te (*pleegplaats*) aan:

..... (*naam verdachte*)

..... (*adres*)

..... (*woonplaats*)

..... (*geboorteplaats/-datum*)

..... (*beroep*)

De overgifte van het op zijn naam staand rijbewijs gevorderd. Het betreft een rijbewijs met nummer (*rijbewijsnummer*), dat voor de categorie(n) (*categorieën*), op (*datum*) is afgegeven door:

de burgemeester van de gemeente (*naam gemeente*)

de Minister van Verkeer en Waterstaat

De vordering tot overgifte werd gedaan omdat bovengenoemd persoon verdacht wordt van overtreding van:

artikel 20/21/22 dan wel artikel 62, jo. bord A1/A3 van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990, waarbij het feit werd gepleegd

Binnen de bebouwde kom

Buiten de bebouwde kom

waarbij deze verdachte met een (*soort voertuig*) met een gecorrigeerde snelheid van (*gecorrigeerde snelheid*) km/h heeft gereden, zulks terwijl slechts een snelheid van (*toegestane snelheid*) km/h was toegestaan.

artikel 5/6 van de Wegenverkeerswet 1994 waarbij deze het overige verkeer ernstig in gevaar bracht, immers (*korte omschrijving waarbij de gevaarzetting duidelijk aangetoond wordt*)

Tot de vordering tot overgifte is besloten na overleg met .....
(*hulpofficier van justitie*)

artikel 8/163 van de Wegenverkeerswet 1994:

Ik/wij, verbalisant(en) en/of getuige(n) heb/hebben verdachte daadwerkelijk zien rijden.

Andere omstandigheden waaruit bleek dat verdachte het voertuig heeft bestuurd:

Naar aanleiding van de ademanalyse bleek dat het ademalcoholgehalte hoger was dan 570 ug/l., namelijk (aantal) ug/l.

Naar aanleiding van de ademanalyse bleek dat het ademalcoholgehalte van de beginnende bestuurder van een rijbewijsplichtig motorrijtuig hoger was dan 350 ug/l, namelijk (aantal) ug/l

De verdachte weigerde medewerking te verlenen aan een onderzoek als bedoeld in artikel 163 tweede, zesde, achtste of negende lid van de Wegenverkeerswet 1994, waarbij een ernstig vermoeden bestaat dat het ademalcoholgehalte hoger is dan 350 ug/l (beginnende bestuurder) of 570 ug/l., hetgeen bleek uit:

(*omschrijf de omstandigheden*)

Het resultaat van het voorlopig onderzoek van uitgeademde lucht. Na beëindigen van de test verscheen op het apparaat de indicatie 'fail' (+ 650 ug/l).

Omstandigheden gelegen in de persoon van verdachte: (*omschrijf de omstandigheden*)

De ademanalyse heeft, ondanks verdachtes medewerking, niet geleid tot een voltooid ademonderzoek waarna is overgegaan tot een

Bloedonderzoek.

Urineonderzoek.

Het bloed- of urinemonster is overeenkomstig het bepaalde in de Regeling Bloed- en urineonderzoek verzonden aan het Nederlands Forensisch Instituut te Den Haag Een kopie van dit proces-verbaal is als bijlage gevoegd bij het bloed- of urineblok

[ ]

Bij navraag bleek dat tegen de verdachte wel/niet eerder proces-verbaal is opgemaakt ter zake overtreding van artikel 8/163/6 jo. 175 lid 2 van de Wegenverkeerswet 1994, namelijk: (*beschrijf de recidive*)

[ ]

Verder zijn er ten aanzien het alcohol- c.q. drugsgebruik van de verdachte wel/geen andere relevante gegevens bekend. (*Zo ja, welke?*)

[ ]

Verdachte verklaart niet in staat te zijn het rijbewijs over te geven, immers

[ ]

hij/zij had reeds aangifte gedaan van verlies/diefstal van het rijbewijs

[ ]

hij/zij heeft ter plekke aangifte gedaan van verlies/diefstal van het rijbewijs

[ ]

hij/zij heeft geen aangifte gedaan en wil dat ook niet ter plekke doen

[ ]

Van de vordering tot overgifte is melding gemaakt in het Centraal register Rijbewijzen en bromfietscertificaten (C.R.B.) te Veendam.

Indien een passage met een [ ] is aangeduid maakt deze deel uit van dit proces-verbaal indien daarin een kruis is gezet.

Hiervan heb ik/ hebben wij, (*naam verbalisant(en)*) op ambtseed/ambtsbelofte opgemaakt dit proces-verbaal te (*plaats*), op (*datum*).

Handtekening verbalisant

BESLISSING VAN HET OPENBAAR MINISTERIE

[ ]

MELDING HANDHAVEN

[ ]

MELDING VERWIJDEREN

Datum beslissing:.....

De Officier van Justitie

(handtekening)

DIT PROCES-VERBAAL IN TWEEVOUD INDIENEN BIJ DE OFFICIER VAN JUSTITIE

---

¹ De woorden 'Op de eerste vordering.....verplicht tot overgifte' impliceren dat er sprake moet zijn van een contact tussen de persoon die de overgifte van het rijbewijs vordert en de verdachte zodat de vordering niet mogelijk is, indien en zolang de bestuurder buiten bewustzijn is (HR 13 november 1962, NJ 1963, 26).

² Dus ook ten aanzien van een bestuurder van een bromfiet of een landbouwtrekker; zie hiervoor het hoofdstuk 'Aangaande rijden onder invloed'.

³ De aanduiding Fail geeft een ademtestresultaat van meer dan 650ug/l.

⁴ Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een constatering van dranklucht, onzekere gang en belemmerde spraak.

⁵ Indien er bijvoorbeeld proces-verbaal wordt opgemaakt terzake van overtreding van artikel 8, eerste lid, WVV94, terwijl uit het resultaat van de ademanalyse niet blijkt dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 570 ug/liter (350ug/l BB), of, bij het ontbreken van een dergelijk onderzoek, er geen ernstig vermoeden bestaat dat het alcoholgehalte van de adem van de bestuurder hoger is dan 570 ug/liter(350 ug/l BB), of er een redelijk vermoeden bestaat van het gebruik van andere de rijvaardigheid verminderende stoffen, kan – onder de voorwaarde dat door deze overtreding de veiligheid op de weg ernstig in gevaar is of kon worden gebracht – de overgifte van het rijbewijs eveneens worden gevorderd.

⁶ Hierbij kan worden gedacht aan gevallen van dood of zwaar lichamelijk letsel door schuld, waarbij de bestuurder niet onder invloed verkeerde (artikel 6 WVV94) of aan ernstige overtredingen van de maximum snelheid op plaatsen waar dit tot bijzondere gevaarstelling leidt, zoals binnen de bebouwde kom. Vgl. Memorie van Toelichting op de WVV92 (inmiddels WVV94). Hier wordt verwezen naar de

---

brief d.d. 14 maart 1995 van de Verkeerscommissie Openbaar Ministerie aan de Hoofdofficieren van Justitie inzake vordering tot overgifte, invordering en inhouding van rijbewijzen in geval van ernstige gevaarstelling.

⁷ Het enkele feit dat de hulpofficier van justitie niet direct (lijfelijk dan wel telefonisch) beschikbaar is, rechtvaardigt geen aanhouding van de verdachte.

⁸ Hierbij kan worden gedacht aan artikel 8 WVV94, artikel 163 WVV94, artikel 6 jo. 175, tweede lid, WVV94 en de artikelen 426 en 453 van het Wetboek van Strafrecht.

⁹ Zie ook paragraaf 4.3.

¹⁰ In dit verband zij nog verwezen naar artikel 164 lid 8 WVV94.

¹¹ De termijn waarbinnen zaken op de zitting moeten staan, is afhankelijk van de lengte van de minimum-OBM die standaard voor een dergelijk delict staat: alcohol dus 6 maanden; snelheid 4 maanden.

¹² De ressortsparketten zijn niet altijd voorzien van een aansluiting op het CRB. Bovendien kan in dit register slechts één parketnummer per zaak worden geregistreerd.

¹³ De advocaat-generaal blijft echter wel verantwoordelijk voor de executie van de (on)voorwaardelijke ontzegging van de rijbevoegdheid.